

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

LD18/02236 2037

Betänkandet SOU 2018:33 Konstnär – oavsett villkor?

Dnr: Ku2018/00773/KO

Sammanfattning

Landstinget Dalarna har valt att yttra sig särskilt om de delar i utredningen som behandlar konsten och konstnärers möjligheter att utvecklas i hela landet. I de flesta fall handlar det om att tydligare skriva fram på vilket sätt konstnärspolitiken ska få effekt i hela riket samt hur stat och landsting ska stärka sin samverkan.

Landstinget Dalarna motsätter sig utredningens förslag att skriva om förordningen för kultursamverkansmodellen.

Yttrande

9.2.1 Motiv och inriktning

Landstinget Dalarna instämmer i föreslagna motiv och inriktning men vill särskilt inskräpa vikten av det sista förslaget, att konstnärer ges förutsättningar att verka i hela landet.

9.3.2 Konstnärliga satsningar mot snedrekryteringar

Landstinget Dalarna instämmer med utredningen (7.3.2 gymnasieskolan) att det är problematiskt att de estetiska ämnena förlorat i betydelse i gymnasieskolan. Det är därför en stor besvikelse att riksdagen 2018 röstade ned förslaget att estetiska ämnen återigen skulle bli obligatoriska inom alla nationella gymnasieprogram. Landstinget Dalarna menar att om alla elever skulle få förkovra sig i estetiska ämnen genom hela grundskolan och gymnasiet skulle fler elevers intresse, färdighet och kunskap i estetiska ämnen öka, vilket i sin tur skulle stärka basen för rekrytering och motverka snedrekrytering till konstnärliga eftergymnasiala program och högskoleutbildningar.

Postadress

Box 712
791 29 Falun

Besöksadress

Landstinget Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt

023-49 00 00
www.ltdalarna.se
232100-0180

Handläggare

Erik Arrhén
Samverkanstrateg
070-684 34 81
erik.arrhen@ltdalarna.se

REMISSYTTRANDE

Datum: 2018-09-18

Landstinget Dalarna föreslår att utredningen lägger förslag på att estetiska ämnen återigen blir obligatoriska i alla nationella gymnasieprogram.

9.3.3 Kulturskolans ansvar

Landstinget Dalarna instämmer i bedömningen.

9.3.4 Tillgänglighet till konstnärliga utbildningar

Landstinget Dalarna instämmer i utredningens bedömning men skulle vilja vidga skrivningen så att den skulle lyda:

”De konstnärliga högskolorna bör överväga insatser för att öka tillgängligheten till konstnärlig högskoleutbildning *i hela landet*, (...). Landstinget Dalarna ser en risk i att alla aktiviteter skulle inriktas på socioekonomiskt utsatta områden i storstadsområdena, alltså i högskolornas i egen närhet.

9.3.5 Konstnärliga produktionshus för ungdomar

Landstinget Dalarna instämmer med förslaget.

9.3.6 Fortbildning för konstnärer

Landstinget Dalarna instämmer med bedömningen. Dalarnas län saknar helt konstnärliga högskoleutbildningar idag vilket försvårar fortbildningen för alla de konstnärer som bor och verkar i länet. Däremot finns flera förberedande konstutbildningar av hög kvalitet, flera med Landstinget Dalarna som huvudman, som skulle kunna utgöra spännande lokala samarbetsparter då en högskola vill erbjuda fortbildning på distans. Genom de lokala skolornas regionala och lokala kontaktytor skulle fortbildningen inte bara nå konstnärer i länet, utan även skolans egna lärare och elever. Landstinget Dalarna skulle gärna vilja främja den typen av samarbeten.

9.4.2 Digitaliseringens påverkan på konstnärernas yrkesutövande

Landstinget Dalarna instämmer med förslaget och skulle uppskatta det stöd som ett nationellt samordningssekretariat på Kulturrådet skulle kunna erbjuda att tillvarata digitaliseringens möjligheter regionalt. Det är en god idé att anta en samlad digital strategi för den offentligt finansierade kulturen. Ett sådant sekretariat skulle dels främja samarbeten och kunskapsdelning mellan offentligt finansierad

Postadress

Box 712
791 29 Falun

Besöksadress

Landstinget Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt

023-49 00 00
www.ltdalarna.se
232100-0180

Handläggare

Erik Arrhén
Samverkanstrateg
070-684 34 81
erik.arrhen@ltdalarna.se

REMISSYTTRANDE

Datum: 2018-09-18

kulturverksamhet, dels motverka att digitaliseringen underblåser konkurrens mellan aktörer inom den offentligt finansierade kulturen.

9.4.3 Uppdrag om kulturella och kreativa näringar

Landstinget Dalarna är enig om att kunskaper om sambandet mellan konst och näringslivsutveckling behöver stärkas, och att analys och nya strategier ska utvecklas.

Konstnärsperspektivet och kreatören som företagare behöver lyftas in tydligare i texten.

Landstinget Dalarna anser att det är viktigt att nämna och inkludera de många "ofrivilliga företagare" som finns inom KKN, vilkas företag har startats utifrån att svårigheten att bli anställd som utövare inom konstnärliga yrken och att företagande då är en möjlig väg att verka inom sitt yrke. De facto är företagande inom kultursektorn högre än inom andra branscher.

Föreningslivet är en viktig arbetsgivare och beställare av konstnärers verk och tjänster. Landstinget Dalarna vill därför att föreningslivet också synliggörs som en del av KKN. Föreningar som bedriver affärsverksamhet inom KKN, exempelvis festivaler och gallerier, måste vara affärsmässiga i genomförande av evenemang, men får ofta inte tillgång till företagsrådgivning eller har möjlighet att ingå i projekt riktade till näringslivet.

Företagsstödet riktas ofta till tekniska, manligt kodade branscher med uppskalningsmöjligheter, vilket också har visat sig vara fallet vad gäller KKN sektorn. Tillväxtverkets fokus på näringar med stor tillväxtpotential blir fel i sammanhang när man vill stötta KKN, eftersom man då missar de grupper som beskrivits här ovan.

Tillväxtverkets uppdrag för KKN bör breddas till att även innefatta ideella föreningar som bedriver affärsverksamhet och tydliggöra små företag som drivs på kulturbasis.

9.4.5 Stärkt arbetsmarknad genom residensprogram

Konstnårsresidens på statliga myndigheter är ett utmärkt förslag och skulle kunna vara ett effektivt redskap att främja konst och konstnärer över hela landet. Landstinget Dalarna instämmer med förslaget men föreslår ett tillägg i första raden på s. 383:

"Regeringen väljer ut, *med geografisk spridning över landet*, vilka myndigheter som ska ha konstnårsresidens genom uppdrag i regleringsbrev till utvald myndighet."

Postadress

Box 712
791 29 Falun

Besöksadress

Landstinget Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt

023-49 00 00
www.ltdalarna.se
232100-0180

Handläggare

Erik Arrhén
Samverkanstrateg
070-684 34 81
erik.arrhen@ltdalarna.se

REMISSYTTRANDE

Datum: 2018-09-18

9.4.7 Konstens behov av mellanhänder

Landstinget Dalarna instämmer med förslaget. Det statliga initiativet skulle stärka självorganiseringen av konstnärer ute i landet och öka deras möjligheter att vara en aktiv part i de regionala kulturplanerna.

9.5.2 Konstnärens förutsättningar att verka i regionerna

Landstinget Dalarna instämmer med bedömningen på s. 406 att konsten bidrar till lokal och regional utveckling. I första stycket saknar emellertid Landstinget Dalarna konstperspektivet, att en ökad lokal och regional medvetenhet i konst- och konstnärspolitiska frågor bidrar till att utveckla konsterna, att en kvalitativ konst utvecklas med inspiration och i relation till Sveriges alla landsdelar, stad och landsbygd.

s. 407, 3 stycket, rad 1-2, vill Landstinget Dalarna göra följande tillägg: ”i rollen som uppdragsgivare, arbetsgivare, *inköpare*, bidragsgivare och strukturfållare. *Regionerna kan dessutom utifrån sin storlek agera god förebild, inspiratör och kunskapsspridare genom tillämpning av MU-avtal och en procentregel gentemot länets kommuner och företag.*

Regionerna och kommunernas betydelse av inköpare av offentlig konst nämns på s. 410.

9.5.3 Kultursamverkansmodellen

Landstinget Dalarna instämmer med förslagets första och tredje stycke. Landstinget Dalarna motsätter sig däremot förslaget i andra stycket om ändring av förordningen för kultursamverkansmodellen. Den nuvarande lydelsen är bra.

Landstinget Dalarna föreslår dessutom att ett fjärde stycke läggs till förslagen:

Regeringen ska i sitt regleringsbrev uppdra till Konstnärsnämnden under rubriken 2. Organisationsstyrning, Samarbete för kultur till fler, att ”Konstnärsnämnden ska i samarbete med andra aktörer verka för att kulturen ska komma fler till del i hela landet genom att främja möjligheten att verka som professionell konstnär i hela landet. *Konstnärsnämnden ska särskilt söka dialog och samverkan med de landsting som ingår i samverkansmodellen.*”

Postadress

Box 712
791 29 Falun

Besöksadress

Landstinget Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt

023-49 00 00
www.ltdalarna.se
232100-0180

Handläggare

Erik Arrhén
Samverkansstrateg
070-684 34 81
erik.arrhen@ltdalarna.se

REMISSYTTRANDE

Datum: 2018-09-18

Landstinget Dalarna motiverar tillägget i regleringsbrevet med att konstnärspolitiken skulle stärkas ytterligare om en större utväxling skulle ske mellan de tre nivåerna kommun - landsting - stat. I den förordning som styr samverkansmodellen uttrycks ju särskilt att landstingen ska samverka med kommunerna, men inget nämns att staten ska samverka med landstingen. De myndigheter som är särskilt berörda är endast ålagda genom sina regleringsbrev att ingå i det samverkansråd vid Statens kulturråd som hanterar frågor om statens roll och ansvar inom modellen. Landstinget Dalarna tycker att skrivningen i regleringsbrevet, i detta fall Konstnärsnämnden, ska kompletteras med en mening där landstingen i samverkansmodellen lyfts fram som särskilt viktiga samverkansparter i landet. Konstnärsnämnden skulle i större omfattning än idag erbjuda varje landsting möjligheten att i dialog identifiera gemensamma regionala utvecklingsområden.

9.5.4 Kulturarrangörer i hela landet och 9.5.5 Konstbildningens betydelse.

Landstinget Dalarna instämmer med förslagen.

9.6.3 MU-avtalet

Landstinget Dalarna instämmer med förslaget och delar utredningens bedömning på s. 426, sista stycket.

Postadress

Box 712
791 29 Falun

Besöksadress

Landstinget Dalarna
Vasagatan 27
Falun

Kontakt

023-49 00 00
www.ltdalarna.se
232100-0180

Handläggare

Erik Arrhén
Samverkansstrateg
070-684 34 81
erik.arrhen@ltdalarna.se